

הבנק טובע? אל תרוצו לשלם

עורך דין שמתמחה בתחום יכול לחסוך לכם תשלומים גבוהים • אל עורך הדין מומלץ לפנות כבר עם קבלת מכתב דרישת חוב מהבנק • אולי תגלו גם שהבנק לא נהג כשורה וכי עומדת בפניכם אפשרות לתבוע את הבנק וכן לקזז חלק מהחוב

מאת דורית בר

קיבלתם תביעה מהבנק בתור חייבים או ערבים? אל תרוצו לשלם – עדיף לפנות קודם לעורך דין המתמחה בתחום, דבר שעשוי לחסוך לכם תשלומים גבוהים. כך אומר ע"ד ארנון גרפי, מומחה לענייני בנקאות וממלא מקום יו"ד ועדת בנקאות של לשכת עורכי הדין. גרפי אומר שעדיף להקדים ולפנות לקבלת סיוע וייעוץ בעת קבלת דרישת תשלום חוב מהבנק ולא להמתין לכתב תביעה.

ברגע שמוגשת תביעה, התיק כבר עבר לטיפול אצל עורכי הדין הציבוריים לבנק, שמגלים פחות גמישות מהבנק עצמו. בשלב הזה לקוח לא יכול לפנות לבנק ישירות ובינוסף, לבנק נגרמו הוצאות נוספות – שהוא מטיל על הלקוח כמובן. בתביעות מסכום של כ-100 אלף שקל ומעלה כראי לפנות לעורך דין. נהוג לשלם אחוזים מהסכום שני (כ-10%-20%) תלוי בגובה התיק.

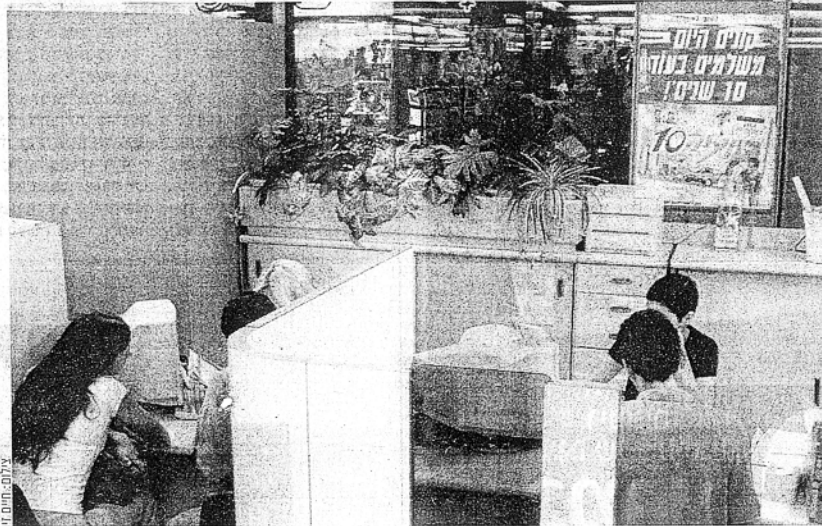
גרפי מצייין את הנקודות השכיחות שעשו לברוק עו"ד אשר מקבל פנייה של חייב:

התנהלות הבנק לפני הגשת התביעה; לדוגמה, האם הבנק ביטל מסגרת אשראי בצורה רשלנית (שלא כדיון). גרפי מסביר כי לפעמים בנקים מבטלים מסגרת אשראי באופן מיידי ולא נותנים ללקוח אפשרות להיערך ולסגור את האובדן האפשרי בטווח זמן סביר. לפעמים מתחלף מגוול סניף, ומי שגנה את נהלי העבודה שהיו קיימים במשך שנים בין הלקוח למנהל הקודם.

לעתים הבנק אינו מכבד צ'קים או חירי בים בחשבון, בזמן שלטענת הלקוח יש בתי חונות מספקים. לא אחת מתעוררים ויכוחים לגבי הפרשתן הראויה לבטחונות מסוגים שונים.

לפעמים חובי הרגיל והעמלות גבוהים מכפי שסוכם. נושא התניית שירות בשירות הוא פסול לחלוטין. מודובר בתופעה הולכת ונעלמת, אך לעתים ישנן התניות מסוג שאינו מקובל, כמו: אם תפתח חיסכון – נני דיל לך קו אשראי.

ישנם מקרים של התנהגות רשלנית של הבנק. לדוגמה, חברה א' פנתה לבנק וביקרה שיהיה פדיון על חברה ב', דבר שמוגן בחוק

עיתים-אחרות

ויפתעו לדעת כי לא פעם חל עיקרון "המי ספרים הגדולים", היינו – ככל שהחוב גדול יותר, כך נכונות הבנק למחול על כספים רבה יותר. מה סיכויי הבנק לקבל את כספו? שאלו הסיכויים מורכב מפרמטרים רבים כגון יכולת ההשתכרות של החייב, האם מדובר באדם צעיר או מבוגר, האם לבנק יש בטחונות ואיזה. האם יש ערבים לחוב? בחוב מסחרי יש לברוק הם יש ערבויות אישיות לחוב של העסק. האם יש ברשות החייב נכיל סים ברי פירעון ואיזה?

איזה חובות נוספים יש לחייב, מעבר לחובו לבנק? עניין זה לעתים קרוב, היות שגם לחייבים יש על-פי הדין יכולת להיגונן מפני נושאים במספר דרכים, כמו הכרזתם כחייב מוגבל באמצעים או אחרות. תיקים במסגרת לשכת הוצאה לפועל ועוד. "הגנות אלה יכולות להגביל עד מאוד את יכולת הגבייה של הבנק מהחייב או להעמיד את הבנק בשורה אחת עם כל יתר הנושים, באופן שהבנק יוכל לגבות רק את חלקו היחסי מסך החובות", הוא אומר.

גוית מצייין כי לא פעם השיקולים כור ללים התייחסות לרקע להיווצרות החוב, פרק הזמן בו עבר החייב עם הבנק והנכונות שגילה לפרוע חובותיו. לעתים נכון הבנק להתחשב בנסיבות אישיות חריגות אליהן נקלע החייב וכי.

כל הפרמטרים הנ"ל משפיעים באופן ישיר על נכונות הבנק להגיע להסדר ועל טיבו. ככל שהבנק מזהה קושי גדול יותר לגביית החוב, הוא על-פי רוב יעדיף הסדר דו בו קיים מרכיב של תשלום מוזמן גדול בתחילת ההסדר (ועל מנת להבטיח לעצמו החזרת חלק מהכסף), גם במחיר של ויתור על שיעור מסוים מהחוב.

לסיכום, אומר גוית, הבנקים ונציגיהם מוכנים להקשיב. הבנק יעדיף לקבל סת מלאו כספו חזרה, אבל בנקים מודעים לקשיים העלולים לעמוד בדרך לגביית החוב, ויעדיפו לעתים להגיע להסדר עם החייב. הגעה להסדר עם בנק בקשר לפירעון חוב אינה "מסמנת" את הלקוח כמי שיש להימנע מלהתקשר עמו בעתיד, וזאת בשונה ממקרים של "מחילה" (מחילת חוב או חלקו), או עשוי הבנק להימנע מהתקשרות עתידית עם הלקוח.

מסכים, ובמקרה כזה ידרוש לקבל פטור מערבותו.

עו"ד איתי גוית ממשרד עורכי הדין גוית-שחף, העוסק בין היתר בתחום הדין סודיים אל מול בנקים של חייבים מסוגים שונים, אומר כי לכאורה, ניתן היה לשער כי כאשר אדם פרטי או עסק מסחרי חייב כספים לבנק, הוא יידרש לפרוע את חובו במלאו, בצירוף הפרשי הצמדה וריביות.

בניגוד לדעה הרווחת, גוית אומר כי במקרים מסוימים ניתן להגיע להבנות עם הבנקים, הבנות שמשמעותן יכולה להיות מתן תקופות "גרייס" (תקופות חסור) עד שיהול ההסדר, הימנעות הבנק מנקיטת הליכי גבייה אופרטיביים (כגון עיקולים, הליכים בהוצאה לפועל, פריסת החוב למשך תקופות שונות, ולעתים אף מחילה (מחיקה) של שיעור משתנה מגובה החוב.

גוית אומר כי כאשר חייב ניצב מול הבנק, פרמטרים רבים נכנסים למערכת השיקולים של הבנק, כגון שיעור החוב. רבים

כתוצאה מהשקעה כושלת בגולל הבנק. כמעט מחצית מהתביעות היום מוגשות נגד ערבים ולא נגד החייב עצמו. לעתים בנק מעדיף לתבוע ערב ולא את החייב, שהגיע למצב כלכלי גרוע, כי בדרך כלל הערב הוא בעל יכולת. לערבים יש הגנות שונות, וגרפי מצייין שתיים:

לעתים בנק אינו מטביר לערב שכבר במועד החתימה, נמצא ביתר חובה גבוהה מאוד. "אני לא מכיר אנשים שמכניסים מיד וזמנם את ראשם לחבל התלייה", הוא אומר. הבנק חייב לומר לערב מה מצב החשבון, אך לברור לא תמיד יש הקפדה על כך. ערב שיוכל להוכיח כי בזמן החתימה לא בהחלט לו כי החשבון נמצא ביתר חובה – ידויות. בנוסף, פעמים רבות בנק נוהג ברשלנות נגד החייב העיקרי. למשל, מאפשר לו להבריח כספים מהחשבון. במקרים כאלה הערב יוכל לטעון כי הבנק פונה אליו שלא בתום לב, אומר גרפי, וכי הבנק איפשר לו לקזז חלק מהחוב מתשלום, דבר לו הערב אינו

בנקאי, אך קרה שפקיד אחר דברים שאינם צריכים להיאמר. התנהגות כזו גורמת נזק שיכול להתגבש לתביעה של הלקוח מול הבנק. לקיוון חלק מהחוב נגדו.

לעתים לקוח מוצא קשר בין חובותיו לבין התנהלות הבנק בתקופה שקדמה לדרישת תשלום חוב מהבנק. למשל, בנק לא כיבד צ'קים של עסק, כל הספקים נלחצו והתחילו לבקש תשלומים בזמן בלבד. כתוצאה בית העסק נקלע לקשיים וחובותיו של הלקוח לבנק גדלו. במקרה כזה על הלקוח להגיש תביעה נגדית, לקיוון סכומים.

גרפי מצייין כי תביעות רבות, ובסכומים גבוהים, הן בתחום נזירות ערך, ובפרט פניית לוח במעורף. טענות חייב במקרים כאלה יכולות להיות שניתן ייעוץ על-ידי פקיד שאינו יועץ השקעות, שיעוץ השקעות לא קיים ברקידנות את הוראות החוק ולמשל החתמה על טפסים לפני מתן ייעוץ ועוד. טענות אלה עשויות לסייע לחייב בהתגונן נגד פניי הבנק, כאשר יטען לזכות שנגרם לו